

Huvudman

Broholm Education AB
Org.nr 559414-8594
marie.pilfalk@broholmskolan.se

Beslut

Datum 2025-04-24
Dnr SI 2025:321
Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Broholmskolan Jung i Vara kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Broholm Education AB att senast den **25 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd, undervisningstid samt beslut om betyg och betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Broholm Education AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Broholm Education AB ska vidta följande åtgärder

Syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd och undervisningstid

1. Se till att undervisningen i ämnet slöjd följer och omfattar alla delar av ämnets syfte och centrala innehåll, dvs. även innefattar att hantera trä och metall samt att hantera verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt för elever i årskurs 1–3. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i slöjd omfattar ämnets syfte och centrala innehåll för elever i årskurs 1–3. (10 kap. 8 § skollagen, 9 kap. 1 § skolförordningen [2011:185], Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshem [2010:37], nedan Lgr 22, 5.17 Slöjd).
2. Se till att alla elever i låg- och mellanstadiet ges minst den garanterade undervisningstiden i ämnet hem- och konsumentkunskap fördelat utifrån den stadiindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen är schemalagd under höstterminen 2025 utifrån huvudmannens beslutade

timplan. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med scheman för samtliga årskurser och klasser på skolan. (3 kap. 12 § och 10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 och 4a §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen, timplan för grundskolan)

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av lärare utan legitimation, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Det ovensagda gäller inte om undantag från bestämmelsen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 5–6 §§ skolförordningen)
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Huvudmannen ska komma in med betygskatalogen för vårterminen 2025 i samband med huvudmannens redovisningen av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser extra studietid och fjärrundervisning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:321) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Broholmskolan Jung, med årskurserna F-6, i Vara kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Broholmskolan Jung följer gällande bestämmelser om syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd, undervisningstid, beslut om betyg och betygskatalog, extra studietid och fjärrundervisning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer den 11 mars 2025. Representanter för huvudmannen har också intervjuats den 20 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans betygskatalog, timplan och aktuella läsårsscheman. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Vad gäller bedömningen av huvudmannens ekonomiska förutsättningar så görs denna bedömning i Skolinspektionens ärende med dnr 2025:316.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd och undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd

Elever som går i lågstadiet har vid intervjun berättat att de börjar med ämnet slöjd i årskurs 3 och att eleverna under läsåret 2024/25 har broderat, gjort ett gosedjur och en påse. Eleverna berättar att de inte har trä- och metallslöjd, utan att de börjar med det först i årskurs 4. De berättar också att de inte har spikat eller borrar i slöjden. Lärare berättar vid intervjun att eleverna börjar med ämnet slöjd i årskurs 3 och att eleverna bland annat får lära sig att använda symaskin, synålar och strykjärn samt att eleverna arbetar med bomulls- och filttyger. Lärare och rektor berättar att eleverna enbart har textilslöjd i årskurs 3 och att eleverna inte använder material som trä eller metall, samt att de inte spikar eller borrar. Rektor berättar att de verktyg och redskap som eleverna arbetar med i årskurs 3 bara är kopplade till textilslöjd, och att eleverna inte arbetar med exempelvis hammare och spik.

Av observationer under tillsynsbesöket framgår att det i salen för ämnet slöjd på skolan inte finns några redskap eller material för att arbeta med trä- och metallslöjd.

Undervisningstid

Av skolenhetens timplan för läsåret 2024/25 framgår att elever i årskurs 6 ska få 40 minuter undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap per vecka. I timplanen anges vidare att undervisningstiden är beräknad på 36 veckor. Av inkomna läsårsscheman för elever i årskurs 6 framgår att eleverna har 85 minuter schemalagd undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap per vecka. Av timplan och inkomna scheman framgår vidare att det enbart är elever i årskurs 6 som läser ämnet hem- och konsumentkunskap. Huvudmannen har uppgett att skolan inte har skolans val, vilket även framgår av timplanen.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna har den schemalagda lektionen i hem- och konsumentkunskap ungefär en gång i månaden, och att eleverna annars har undervisning i andra ämnen. Rektor och lärare berättar att det är planerat att eleverna har lektionen i hem- och konsumentkunskap totalt nio gånger under läsåret 2024/25. Vidare uppger rektor att eleverna ges mer undervisning i hem- och konsumentkunskap än det som anges i elevernas schema. Eleverna deltar bland annat i ett projekt som skolan har med en bank och bakar för att kunna sälja kakor. Rektor uppger att detta också är en del av undervisningen i hem- och konsumentkunskap vilket gör att eleverna ges ungefär 40 minuters undervisningstid i hem- och konsumentkunskap per vecka, men att eleverna nog totalt får för lite undervisningstid i ämnet.

Av Skolinspektionens beräkning, utifrån ovan givna förutsättningar, ges eleverna enligt timplanen totalt 24 timmar undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap under låg- och mellanstadiet. Vid en beräkning utifrån inkomna läsårsscheman, givet att lektionen i ämnet hem- och konsumentkunskap genomförs vid nio tillfällen per läsår, ges eleverna cirka 13 timmar undervisning i ämnet under låg- och mellanstadiet.

Rättslig reglering

Syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en kursplan. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att för grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen.

Av kursplanen för ämnet slöjd för elever i årskurs 1–3 framgår bland annat att undervisningen i ämnet slöjd ska syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Av det centrala innehållet för eleverna i årskurs 1–3 framgår att undervisningen ska innehålla materialen metall, textil och trä. Undervisningen ska också innehålla materialens egenskaper och användningsområden samt hur verktyg och redskap benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt (Lgr 22, 5.17 Slöjd).

Undervisningstid

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden.

Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Av 9 kap 4a § skolförordningen framgår bland annat att en nyanländ elev eller en annan elev vars kunskaper bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen får ges mer undervisning i svenska eller svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen genom en omfördelning av den undervisningstid huvudmannen beslutat enligt 4 § (prioriterad timplan).

I bilaga 1 till skolförordningen anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som en elev minst har rätt till. Enligt timplanen ska eleverna ha minst 40 timmars undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap i låg- och mellanstadiet.

Skolinspektionens bedömning

Syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd

Skolinspektionen bedömer att rektorn och huvudmannen inte säkerställer att eleverna i årskurs 1–3 ges hela det centrala innehållet i ämnet slöjd.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna inte har arbetat med materialen trä och metall, eller med verktyg kopplade till dessa

material. Eleverna ges därmed inte undervisning i alla delar av ämnet slöjd som ska behandlas enligt kursplanen och det centrala innehållet, vilket är en brist i förhållande till författningarnas krav.

Undervisningstid

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn inte säkerställer att eleverna på låg- och mellanstadiet ges den garanterade undervisningstiden om minst 40 timmar som de har rätt till i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Tillsynen visar att huvudmannens beslutade timplan inte överensstämmer med den stadieindelade timplanen som anges i skolförordningen avseende ämnet hem- och konsumentkunskap för eleverna i låg- och mellanstadiet. Av utredningen i ärendet framgår att det i skolenhetens timplan är utlagt 16 timmar färre än i den stadieindelade timplanen i ämnet hem- och konsumentkunskap. Vid en beräkning av antalet minuter som är utlagt i elevernas scheman för ämnet hem- och konsumentkunskap, och utifrån att lektionen genomförs vid nio tillfällen per läsår, ges eleverna 27 timmar färre än i den stadieindelade timplanen i ämnet hem- och konsumentkunskap. Det är därmed oklart utifrån timplan och scheman hur mycket undervisningstid eleverna får i ämnet hem- och konsumentkunskap. Skolinspektionen konstaterar att det i vart fall är utlagt 16 timmar färre än i den stadieindelade timplanen för låg- och mellanstadiet. Av timplanen och intervju med huvudmannen framgår att skolan inte har skolans val.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att eleverna inte ges den garanterade undervisningstid de har rätt till i ämnet hem- och konsumentkunskap. Att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd gör att eleverna inte får sin rätt till utbildning och leder till att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut om betyg och betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen lärarförteckning framgår att det är två lärare som undervisar eleverna i ämnet slöjd. Det framgår också att båda undervisande lärare i slöjd inte har någon lärarlegitimation. Av skolans inskickade betygskatalog framgår att en av de undervisande lärarna i slöjd har signerat betygskatalogen för eleverna i årskurs 6.

Vid intervjun med en av lärarna som undervisar i ämnet slöjd framgår att elever i årskurs 6 har textilslöjd med en lärare och trä- och metallslöjd med en annan lärare. Läraren berättar vidare att vid betygssättning i ämnet slöjd diskuterar och sambedömer de två lärarna i slöjd vilket betyg som eleverna

ska få. Läraren har även haft en dialog om betygssättning med en annan lärare som undervisar i ämnet slöjd. Den läraren arbetar på huvudmannens andra skolenhet i Lidköping och utbildar sig för närvarande till lärare med behörighet i ämnet slöjd. Läraren uppger vidare att det nog har blivit fel i betygskatalogen eftersom det bara är läraren själv som har skrivit under i betygskatalogen, och att rektor egentligen också skulle ha skrivit under. Rektor uppger i intervjun att hon inte är med i bedömning och betygssättning i ämnet slöjd, och att det har blivit fel i betygskatalogen vad gäller betygen i ämnet. Rektor uppger att både den legitimerade och den undervisande läraren ska skriva under betygskatalogen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

I 6 kap. 3, 5 och 6 §§ skolförordningen regleras vissa situationer när undantag görs från 3 kap. 16 § skollagen och hantering av dessa situationer.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Av 4 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg.

Av 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer. En datering och en signatur enligt första stycket får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att besluta om betyg och föra betygskatalog.

I skollagen och tillhörande författningar är det uttryckligen reglerat vem eller vilka individer som ska besluta om betyg under olika förhållanden. Skolinspektionen kan konstatera att skolan inte alltid följt den i författningarna angivna ordningen för vem eller vilka som beslutar om betyg. Utredningen visar att betyg inte har beslutats och signerats tillsammans med legitimerad lärare, när läraren som bedriver undervisningen saknar legitimation. Det framgår av skollagen att lärare som saknar legitimation ska besluta om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Att olegitimerade lärare själva beslutat om betyg utgör därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Broholm Education ABs verksamhet vid Broholmskolan Jung uppfyller inte författningarnas krav vad gäller syfte och centralt innehåll i ämnet slöjd, undervisningstid samt beslut om betyg och betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Broholm Education AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektor uppger vid intervjuer att eleverna i årskurs 4–6 har extra studietid tre gånger i veckan, totalt två timmar. De uppger även att det är lärare på skolan som håller i den extra studietiden och att alla elever i årskurserna 4–6 kan gå på den extra studietiden som sker på skolan. Den extra studietiden är två dagar i veckan klockan 7.30-8.20 och en dag i veckan klockan 9.55-10.15, vilket huvudmannen har uppgett.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § första stycket skollagen framgår att elever i årskurs 4–6 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Huvudmannen har i intervju uppgett att de har fattat beslut om fjärrundervisning och anmält det till Skolinspektionen, vilket även framgår av Skolinspektionens diarium. Av huvudmannens beslut framgår att beslutet gäller läsåret 2024/25, huvudmannens skolenhet i Jung samt undervisning i ämnena spanska och tyska. Av observationer under tillsynsbesöket, och av information från lärare, framgår att fyra elever i årskurs 6 läser ämnet moderna språk (spanska och tyska) genom fjärrundervisning. Eleverna har undervisning på skolenheten och det finns en lärare som hjälper dem vid uppstart och är behjälplig under lektionen. I samband med observationer framgick det att eleverna fick undervisning på plats på skolenheten, digitalt av en fjärrlärare som samtidigt var på plats på huvudmannens andra skolenhet och att de endast var åtskilda genom att vara på olika platser.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att med fjärrundervisning avses interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid.

Av 21 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att fjärrundervisning får användas för en elev i grundskolan i kurser som eleven läser enligt gymnasieskolans ämnesplaner. I övrigt får fjärrundervisning användas bara om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bland annat att som huvudregel bör organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen anses föreligga vid ett elevunderlag på färre än fem elever. Det kan t.ex. handla om att det endast är någon enstaka elev på den aktuella skolenheten som är berättigad till modersmålsundervisning eller om att utöka möjligheterna till språkval när bara enstaka elever vill läsa det aktuella språket. (Prop. 2019/20:127 s 225).

Av 21 kap. 4 § skollagen framgår bland annat att fjärrundervisning i grundskolan endast får användas i ämnet moderna språk.

Av 21 kap. 9 § skollagen framgår att en huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne eller i en viss kurs ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången.

Av 5 a kap. 2 § skolförordningen framgår att fjärrundervisning får, trots vad som anges i 21 kap. 4 § skollagen, bara användas i årskurserna 4–6 i grundskolan vid undervisning i moderna språk.

Av 5 a kap. 5 § skolförordningen framgår att huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning.

Av 5 a kap. 6 § skolförordningen framgår att huvudmannen ska till Statens skolinspektion anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning. Om huvudmannen utför fjärrundervisning åt någon annan huvudman ska det också anmälas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alice Odéen

Beslutsfattare
Signerat av: Alice Odéen

X Elina Eliasson

Föredragande
Signerat av: Elina Eliasson